

Sluttrapport

Prosjektnamn: Kompetansutvikling i blåskjellnæringen
- biomasseregistrering, kvalitet og logistikk

Et beslutningsverktøy for økt lønnsomhet ved systematisering av biomassekontroll og kvalitetsmål

Prosjektansvarleg: Trude Nordli, FHL, Bontelabo 2, 5003 Bergen,
trude.h.nordli@fhl.no, 55 55 48 67

Prosjektleder: Arne Duinker, NIFES, Pb 2029 Nordnes, 5817 Bergen,
duinker@nifes.no, 99 11 49 51

Start: 01.05.06

Slutt: 31.12.08

1. Bakgrunn for prosjektet

Det er generelt et stort behov for økt profesjonalisering av blåskjellnæringen for å gjøre den leveringsdyktig på kvaliteteskjell i markedene. Det er behov for strukturer og fora med fokus på kvalitet og effektiv produksjon, og som samtidig fremmer samarbeid og erfaringsutveksling ved at aktører samles om faglige utfordringer.

Et felles system for beregning av biomasse og kvalitet for hele landet vil gjøre det lettere å handle skjell mellom dyrkere og pakkerier på tvers av regioner. Dette prosjektet baserer seg på erfaringer og metoder fra prosjektet SUABIT som har vært gjennomført i Trøndelag fra 2003 til 2005, der både dyrkere og pakkeri fikk en målrettet opplæring i prøvetaking av anlegg og høstede skjell og systematisering av informasjonen slik at aktørene fikk kontroll på biomasse og skjellkvalitet. Dette systemet skal benyttes som fundament for opplæring og en protokoll for prøvetaking.

Dette prosjektet tok sikte på å bygge opp tilsvarende kompetanse i fylkeskommunene Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Agerfylkene. Prosjektet baserte seg på innleid kompetanse med bred erfaring fra den oppegående og kommersielle kanadiske blåskjellnæringen. For å sikre kompetanse i hver region ville prosjektet knytte til seg personer som ble gitt opplæring. Disse personene, i det videre kalt "kvalitetsloser", skulle i neste omgang lære opp og knytte nær kontakt med utvalgte dyrkere og mottak i sin region.

2. Hovedmålsettinger

Effektmål:

1. Gjøre blåskjelldyrkere i stand til å levere blåskjell av den kvaliteten markedet etterspør og dermed oppnå bedre lønnsomhet og tillit i markedet for Norske blåskjell.
2. Etablere et system som gjør dyrker i stand til å få dokumentert kontroll på biomasse og kvalitet på skjell samt et system som effektivt kommuniserer denne statusen mellom dyrker og mottaksanlegg.

Sluttrapport

3. Oppnådde resultat

- I løpet av prosjektperioden ble det leid inn og gitt opplæring til kompetansepersoner / kvalitetsloser i hvert fylke/region. Kvalitetslosene ga deretter opplæring til dyrkerne og bisto dem i forhold kvalitets- og biomassekontroll og forbedring av dyrkingsrutiner. Gjennom denne prosessen ble det utarbeidet en struktur for kompetanseoverføring fra utenlandsk kompetanse til norsk blåskjellnæring.
- Dyrkerne i prosjektet representerer de aktive selskapene i de respektive regionene og har nå en felles forståelse for biomassevurdering og kvalitetsmål. Rapporter fra dyrkere om biomasse og kvalitet kan nå uten problemer kommuniseres til mottaksanleggene som har vært med på prosjektet. Denne kvalitetsforståelsen dekker nå en stor del av kystlinjen med Trøndelagsfylkene, Sogn- og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Agder-fylkene.
- Det er nå enighet blant aktive dyrkere om at en lønnsom blåskjellnæring forutsetter gode rutiner for sortering og reutsetting av blåskjellyngel i strømper med riktig tetthet (strømping). Dyrkerne i prosjektet har også deltatt på gjennomføring av strømpoperasjoner av høy teknisk kvalitet. De involverte har dermed fått forståelse for hvordan dette skal gjennomføres og følges opp, selv om ikke alle har hatt anledning til å gjennomføre dette i egne anlegg.
- Dyrkerne har fått en bedre forståelse for bruk av utstyr for høsting og strømping og ikke minst betydningen av riktig utstyr for å unngå arbeidskrevende og risikofylte arbeidsoperasjoner.
- Prosjektet har levert et utkast til manual for prøvetaking som kan brukes som lærebok for dyrkere og kvalitetsloser i fremtiden. Det jobbes videre med publisering av manualen i bokform. Det er også levert rikt illustrerte og utfyllende rapporter fra de viktigste aktivitetene på biomasseberegning og høsting, samt fra håndtering av skjell fra høsting og gjennom et mottaksanlegg.
- Prosjektaktivitetene har bidratt til viktig nettverksbygging og samarbeid mellom samtlige deltakere i prosjekter fra næringen og det offentlige.

De viktigste resultatene fra prosjektet kom godt frem på sluttmøtet i prosjektet der både dyrkere, kvalitetsloser, forvaltning og forskning var tilstede. Her fikk dyrkere og kvalitetsloser rapportert direkte til styringsgruppen om deres erfaringer. Gjennom sluttmøtet fikk vi også en gjensidig kobling og dialog mellom dyrkerne og norske, franske og irske forskere på bæreevne i blåskjelldyrking. På dette møtet deltok også representanter for Vestlandsprogrammet for nye marine arter, slik at erfaringen fra dette prosjektet ble tatt med i arbeidet med nye prosjekter rettet mot utvikling av blåskjellnæringen.

4. Gjennomførte aktiviteter

1. Fullføre et system og verktøy for biomasseregistrering, kvalitetsmål og logistikk tilpasset blåskjellnæringen

Et system for biomasseregistrering og kvalitetsbeskrivelse har blitt utprøvd og tilpasset gjennom opplæringen i prosjektet og er beskrevet i detalj i en manual for prøvetaking.

2. Gjennomføre opplæring av kvalitetsloser i flere trinn både i felt og i lab inkludert databehandling.

Sluttrapport

Denne opplæringen har blitt gjennomført både enkeltvis, sammen med dyrkere og til kvalitetslosene som samlet gruppe på demo-anlegg.

3. Gjennomføre opplæring av dyrkere og pakkerier.

Mindre grupper av dyrkere på tvers av regionene gjennomgikk opplæring av prøvetaking, analyse, strømping, høsting og prosessering. Åfjord Skjell i Trøndelag ble brukt som demo-anlegg siden selskapet hadde kontinuerlig aktivitet på alle de aktuelle prosessene. Opplæring ble også gjennomført i forbindelse med skjell som ble fulgt fra produsenter i Agder til Oldermann-gruppen sitt pakkeri i Frankrike, Seafare. Denne prosessen var med å styrke tilliten mellom dette pakkeriet og norske dyrkere og styrket den felles forståelsen av biomasseberegninger og kvalitetsmål. Også en representant fra den nederlandske oppkjøperen Prince & Dingemanse deltok aktivt i hele prosessen fra prøvetaking til databehandling sammen med kvalitetslos og dyrkere i Hordaland.

4. Gjennomføre halvårlige samlinger av kvalitetslosene med sammenstilling av data fra arbeidet som gjøres, videre opplæring samt strukturerte diskusjoner av næringens utfordringer og løsninger.

Samlinger av losene ble gjennomført i forbindelse med skjellkonferansene i 2007 og 2008 med påfølgende presentasjoner av prosjektet. Losene var også samlet under demoanlegg-oppholdet hos Åfjord Skjell høsten 2008. Under avslutningsmøtet i desember 2008 oppsummerte losene erfaringene fra de respektive regionene og kom med anbefalinger for fremtidig arbeid både i næringen og i forbindelse med eventuell oppfølging av los-funksjonen.

5. Arrangere årlige samlinger for alle de involverte i prosjektet med inviterte internasjonale eksperter fra forskning og næring (kompetanseplattform, søkes separat finansiering i NFR).

Et slikt møte ble gjennomført som avslutningsmøte i prosjektet i desember 2008. Til dette fikk vi støtte fra NFR til å invitere forskere med fokus på bæreevne i blåskjellproduksjon fra Havforskningsinstituttet, IFREMER i Frankrike og MarCon Computations i Irland.

6. Gi en anbefaling til hvordan kompetansen og arbeidet til kvalitetslosene kan videreføres etter prosjektslutt.

I første omgang anbefales det å fortsette arbeidet til kvalitetslosene på prosjektbasis. Når næringen viser en mer rutinemessig drift med regelmessig produksjon vil det være en fordel med fastere rammer for los-ordningen der losene for flere oppgaver som bindeledd mellom næringen og det offentlige. Se fagrapport for flere detaljer.

5. Oppsummering av prosjektarbeidet

(organisering, sterke/svake sider ved prosjektet, ikke planlagte resultat, informasjon m.v.)

Et viktig punkt er **effektmål 1**: ”Gjøre blåskjelldyrkere i stand til å levere blåskjell av den kvaliteten markedet etterspør og dermed oppnå bedre lønnsomhet og tillit i markedet for Norske blåskjell”. Samtlige bedrifter i prosjektet som har gjennomført salg i løpet av prosjektperioden har demonstrert forbedret dokumentasjon av høstet biomasse og kommunikasjon av dette til mottaksanlegg. Vi har også sett eksempler på diskusjoner om hvilke bæreliner som skulle høstes basert på kundens kvalitetskrav. Lønnsomhet i bedriftene

Sluttrapport

---

er avhengig av mange faktorer og vil vise seg på lang sikt, men vi mener at prosjektaktivitetene har bidratt i riktig retning.

Bruk av kvalitetsløser har fått entydig positiv tilbakemelding fra næringen og det er foreslått at de kan få en utvidet rolle i kommunikasjonen mellom næringen og det offentlige. Det er også meldt inn behov for videre støtte fra kvalitetsløser i forbindelse med organisering av salgssamarbeid der god biomassedokumentasjon er en viktig suksessfaktor.

En viktig gevinst av prosjektet er den nettverksbyggingen som oppsto rundt prosjektarbeidet, både innen næringen og mellom næringen og det offentlige. Det å samle dyrkere i mindre fora med gode praktiske diskusjoner er svært nyttig for erfaringsutvesking i et langstrakt land som Norge. Spesielt så vi at det kom svært gode diskusjoner ut av samlingene hos Åfjord Skjell som demoanlegg der dyrkere fikk jobbe sammen i mindre grupper og diskutere detaljer mens de utførte de ulike arbeidsoperasjonene. Blant annet var dette spiren til noe som kan bli et gunstig samarbeid mellom de største aktørene om leveranser og salg. Tilsvarende fikk vi gode tilbakemeldinger fra avslutningsmøtet med ønske om flere møter av dette formatet med sterk produksjonsfokus.

Organisering av prosjektet:

Styringsgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Representanter for Fylkeskommunene Sogn- og Fjordane (Lena Söderholm), Hordaland (Siri Hanson), Rogaland (Johan Livastøl) og Agder-fylkene (Torleiv Momrak) - Innovasjon Norge (Egil Henning Ytrøy) - Representanter fra næringen (Stig Sevenius og Ketil Hagen) - Mattilsynet (Lise Torkildsen)
Prosjektgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Prosjekteier FHL (Trude Nordli) - Prosjektleder NIFES (Arne Duinker) - Kompetanseressurs og praktisk gjennomføring (John Bonardelli)
Kvalitetsløser	Bjørn Strømmen (Sogn- og Fjordane), Torbjørn Pedersen (Hordaland), Arne Berge (Rogaland) og Odd Homme/Morten Homme (Agder-fylkene)
Næringsutøvere	Se utvidet fagrapport.

Prosjektet var komplisert med mange finansieringskilder og mange deltakere. Prosjektet prioriterte feltarbeid og fokus med dyrkerne men kunne med fordel ha allokert mer tid og ressurser til prosjektstyring av et så stort prosjekt. En fastere plan for møter og rapportering til styringsgruppen kan også anbefales til liknende prosjekter i framtiden.

Et kritikkverdig punkt ved prosjektet var manglende plan for aktivitet og økonomi i den siste slutfasen høsten 2008. Sommeren samme året ble det besluttet å fremskynde sluttmøte i prosjektet til desember. Høsten ble dermed travel med opplæring på demo-anlegg, oversettelse av manual og arrangering av avslutningsmøte med dyrkere og forskere. Plan for økonomi og aktiviteter ble etterspurt og purret siden juni, men prosjektledelsen var ikke i stand til å levere de detaljene som var ønsket i forhold til budsjett. Dette var en kritisk mangel i en avsluttende fase der en viktig oppgave var å holde seg innenfor budsjettet. En statusrapport med anslag av kostnader ble levert 2. september, men denne manglet oppdatert oversikt over påløpte kostnader opp mot budsjett og planlagte kostnader. Rapporten beskrev og grunnga også plan for aktiviteter resten av høsten men styringsgruppen etterspurte flere

Sluttrapport

---

detaljer for gjennomførte aktiviteter samt egeninnsats. Prosjektledelsen er fornøyd med å ha gjennomført svært mye den aktuelle høsten men tar selvkritikk for de vesentlige manglene som ble etterspurt. En mye strammere allokering av tidsressurser til rapportering og økonomi vil være nødvendig dersom nye prosjekter av denne kompleksiteten skal gjennomføres.

Et prosjekt av denne typen med mange aktører fra både næring og forvaltning har et relativt stort behov for informasjonsflyt og rapportering som ble undervurdert i dette prosjektet. Fra dyrkerne ble det tidlig etterlyst mer informasjon om praktiske aktiviteter mot dyrkerne også i andre regioner. Fra høsten 2007 ble det laget 3 rapporter fra aktiviteter mot biomasseregistrering, høsting og mottak. I tillegg til dette kunne prosjektet med fordel ha gitt ut et nyhetsbrev eller lignende med jevne mellomrom.

Sluttrapport

Møter og formidling:

- Møter i styringsgruppen: 02.11.2006
27.04.2007
13.03.2008
3-4.06.2008
(inkl. praktisk gjennomgang Åfjord Skjell)
12.09.2008 (telefonmøte)
25.06.2009 (telefonmøte)

- Opplæring på demoanlegg hos Åfjord Skjell:
  - Uke 41, 2006: Agder
  - Uke 23, 2008: Styringsgruppen
  - Uke 37, 2008: Furevik skjell + FjordShell
  - Uke 41, 2008: Kvalitetslosene
  - Uke 43, 2008: Oldermann og Ariel Seafood
  - Uke 44, 2008: Hardangerskjell og Ulvik

- Avslutningsmøte på Hurtigruten 2-4. desember 2008: ” *Kunnskapsutveksling innen blåskjellnæringen: Et møte mellom biomassekontroll og modellering av bæreevne for å optimalisere blåskjell produksjon*”. Presentasjoner og diskusjon med alle deltakerne i prosjektet samt forskere, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og NFR.

- Presentasjoner av prosjektet (også i sammenhenger dekket av andre prosjekt):
  - 12-13 oktober 2006 ”Det marine Hordaland 2006”. Presentasjon av prosjektet på nettverksmøte i regi av Hordaland fylkeskommune.
  - 21 januar 2006 Møte i Hordaland Blåskjelldyrkarlag. Presentasjon av prosjektet og samtaler med potensielle deltakere.
  - 10-11 august 2006 Møte i Agder, Mandal Akvakulturkonferanse, presentasjon av prosjektet
  - 12 sept 2006 Møte med Høgskolen i Nord-Trøndelag (Namsos) og presentasjon av KUBIK-prosjektet
  - 5 okt 2006 Møte med skjelldyrkere i Rogaland og mottaksanlegget på Forsand med presentasjon av KUBIK-prosjektet
  - 20 okt 2006 Ekskursjon til blåskjelldyrkingsanleggene i Hardanger i regi av Hordaland Blåskjelldyrkarlag. Presentasjon av prosjektet.
  - 26-28 okt 2006 Møte med skjelldyrkere i Sogn og Fjordane og Fjordskjell mottak på Skei med diskusjon om KUBIK-prosjektet
  - 13 nov 2006 Næringsutvikling innen blåskjellnæringen (konferanse i regi av Val videregående skole): Biomasseregistrering, kvalitet og logistikk. KUBIK-prosjektet ved Bonardelli
  - 12. des 2006 Møte med Innovasjon Norge i Oslo om strømping og strategier for skjelldyrkere, presentasjon av data fra prosjektet

Sluttrapport

23-24 mars 2007	Skalldyrkonferansen 2007: Presentasjon av resultater fra prosjektet ved Bonardelli og kvalitetslosene.
2-4 april 2007	“Aqua 20/20 Irish Fish Assoc Aquaculture- vision for the future” Presentasjon av KUBIK-prosjektet ved Bonardelli
8-13 okt 2007	Møte om prøvetaking og strategier med dyrkere samt Dansk Skalldyrsester: Erfaring og kompetanseutvikling fra Vestlandsprosjektet
30-31 januar 2008	Dyrking av blåskjell i Finnmark – Biologiske resultater og betraktninger. Presentasjon av erfaringer fra prosjektet
4-5 februar 2008	Skalldyrkonferansen 2008: Presentasjon av prosjektet samt deltakelse med både dyrkere og prosjektgruppen på minikonferanse på blåskjell med fokus på strømping.
27Mar 2008	Aquasur Chile (konferanse): Presentasjon av prosjektet og diskusjon av erfaringer i de ulike regionene ved Bonardelli
17 juni 2008	Møte i Hordaland Blåskjelldyrkarlag. Presentasjon av prosjektet og diskusjon av erfaringer i regionen.
uke 25, 2008	Møte i Hordaland Blåskjelldyrkarlag. Presentasjon av prosjektet og diskusjon av erfaringer i regionen.

6. Videre oppfølging

Vestlandsprogramet for nye arter jobber med utforming av et eventuelt nytt prosjekt på næringsutvikling på blåskjell og har hatt tett kontakt med dette prosjektet. Erfaringene fra dette prosjektet tas dermed videre i arbeidet med nye prosjekter.

Fra dyrkernes side ble kontinuitet i prøvetaking nevnt som en viktig oppfølging siden det er vesentlig for å skaffe oversikt over dyrkingslokalitetenes ”bonitet”, påvekster og kvalitet. Arbeidet og metodene kan forenkles så de er gjennomførbare med los som i fiskeindustrien. Losen er en ressursperson for mange dyrkere, også utover det å sørge for prøvetaking. Det er vesentlig at prøvetaking fortsetter for å skape kunnskapsgrunnlag om dyrkingsforholdene over årene. Blåskjelldyrking er blitt sett på som attåtnæring, men er i realiteten industri og volumproduksjon. Dette fordrer forutsigbarhet og evnen til å ta forholdsregler m h p naturgitte endringer eller fluktueringer. Manualer og metodebeskrivelser er vesentlig basis å ha beskrevet for å kunne velge over tid det som har vesentlig betydning med hensyn på kvalitet og kommersielt utbytte.

Sluttrapport

Liste over rapporter fra prosjektet

- ”Håndbok for skjelldyrkere – prøvetaking av blåskjell i hengekultur”. Bestilling fra prosjektet på skriftlig manual, 80 sider.
- Resultatene fra prøvetakingsdag 9 oktober 2007 i Ulvik skjell AS sitt anlegg H-UK-303. Rapport til dyrkerne, 12 sider.
- “Report on technical support to Ulvik harvest 19-20 Apr08”. Rapport til dyrkerne, 7 sider
- “Tracing the flow and processing quality of mussels from Norway to France”. Rapport til Agder Mussels AS og Seafare mottaksanlegg/Oldermanngruppen, i samarbeid med markedsføringsprosjekt for Agder, 26 sider + vedlegg.
- ”Kunnskapsutveksling innen blåskjellnæringen. Et møte mellom biomassekontroll og modellering av bæreevne for å optimalisere blåskjellproduksjon”. Rapport fra sluttmøte på Hurtigruten M/S Polarlys 2-4 desember 2008
- Utvidet fagrapport fra prosjektet

Sluttrapport

7. Økonomioversikt for prosjektperioden

Hordaland:					
Kostnader:			Finansiering		
Art:	Rekneskap	Budsjett	Kjelde:	Sluttfinansiering	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verkty	1 009 750	1 009 750	Hordaland Fylkeskommune, næringsretta utviklingstiltak 2005.	500 000	500 000
Administrasjon/FHL	15 000	15 000	Hordaland fylkeskommune regionalt utviklingsprogram 2006.	324 750	324 750
Arbeid bedrift (4)	807 100	678 000	Innovasjon Noreg Hordaland	200 000	200 000
Arbeid mottak (1)		83 750	Demobedrifter, eigeninnsats	807 100	678 000
			Mottak, eigeninnsats		83 750
SUM	1 831 850	1 786 500	SUM	1 831 850	1 786 500
Sogn og Fjordane:					
Kostnader:			Finansiering		
Art:	Rekneskap	Budsjett	Kjelde:	Sluttfinansiering	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verkty	948 277	1 025 000	Sogn og Fjordane fylkeskommune regionalt utviklingsprogram 2006.	825 000	825 000
Administrasjon/FHL	15 000	15 000			
Arbeid bedrift (4)	690 025	678 000	Innovasjon Noreg Sogn og Fjordane	200 000	200 000
Arbeid mottak (1)		83 750	Demobedrifter, eigeninnsats	690 025	678 000
			Mottak, eigeninnsats		83 750
SUM	1 653 302	1 786 500	SUM	1 715 025	1 786 750
Agder:					
Kostnader:			Finansiering		
Art:	Rekneskap	Budsjett	Kjelde:	Sluttfinansiering	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verkty	1 019 880	1 019 880	Aust-Agder Fylkeskommune	412 380	412 380
Administrasjon/FHL	15 000	15 000	Vest-Agder Fylkeskommune	412 500	412 500
Arbeid bedrift (4)	1 043 000	678 000	Innovasjon Noreg Aust- + Vest-Agder	210 000	210 000
Arbeid mottak (1)		83 750	Demobedrifter, eigeninnsats	1 043 000	678 000
			Mottak, eigeninnsats		83 750
SUM	2 077 880	1 786 500	SUM	2 077 880	1 796 630
Rogaland:					
Kostnader:			Finansiering		
Art:	Rekneskap	Budsjett	Kjelde:	Sluttfinansiering	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verkty	562 359	585 000	Rogaland Fylkeskommune	500 000	500 000
Administrasjon/FHL	15 000	15 000			
Arbeid bedrift (4)	649 950	678 000	Innovasjon Noreg Rogaland	100 000	100 000
Arbeid mottak (1)		83 750	Demobedrifter, eigeninnsats	649 950	450 000
			Mottak, eigeninnsats		
SUM	1 227 309	1 786 500	SUM	1 249 950	1 050 000

Sluttrapport

Oversikt per år:

Økonomirapport 2006								
	Hordaland		S&F		Agder		Rogaland	
	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verktøy	197 205	336 583	157 365	336 667	319 796	339 960	79 694	161 667
Administrasjon/FHL	5 000	5000	5 000	5000	5 000	5000	5 000	5000
Sum prosjektmidler	202 205	341 583	162 365	341 667	324 796	344 960	84 694	166 667
Overføring til 2007		139 379		179 302		20 164		81 973

Økonomirapport 2007								
	Hordaland		S&F		Agder		Rogaland	
	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verktøy	397 835	336 583	421 677	336 667	339 399	339 960	126 512	161 667
Administrasjon/FHL	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5000	5 000	5000
Overført fra 2006		139 379		179 302		20 164		81 973
Sum prosjektmidler	402 835	480 962	426 677	520 969	344 399	365 124	131 512	248 640
Overføring til 2008		78 127		94 291		20 725		117 128

Økonomirapport 2008										
	Hordaland		S&F		Agder		Rogaland		NFR	
	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett	Forbruk	Budsjett
Opplæring av kvalitetslos og bedrifter i fylket + verktøy	414 710	336 583	369 235	336 667	360 685	339 960	356 154	261 667	30 514	30 000
Administrasjon/FHL	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5000	5 000	5000		
Overført fra 2007		78 127		94 291		20 725		117 128		
Sum prosjektmidler	419 710	419 711	374 235	435 958	365 685	365 685	361 154	383 795	30 514	30 000
Restmidler		0		61 723		0		22 641		-514

Sum forbruk:	3 630 780
Utbetalt i Agder 2008	-303386
Sum fordelt etter momsfratrekk	3 327 394

Sum regnskap FHL med moms 3 495 090

Dato: ..... Prosjektansvarleg.....
(Signatur)

